

Efsaneler ve Gerçekler COVID-19 Aşısı

Efsane: COVID-19 aşuları güvenli değil.

GERÇEK: COVID-19 aşuları güvenli ve etkilidir.

Güvenlik, [ABD aşı güvenliği geliştirme ve onay sürecinin](#) en birincil önceliğidir. COVID-19 aşuları geliştirme süreci, on yıllardan beri Ohio'da yaşayan milyonlarca kişiyi başarılı bir şekilde korumayı başarmış grip veya kızamık aşularını geliştirmek için kullanılan adımlara benzer çeşitli adımlar içermektedir. ABD Gıda ve İlaç Kurumu (FDA) ve ayrıca bağımsız tıp uzmanları COVID-19 aşularının her ayrıntısının kapsamlı ve titiz bir şekilde değerlendirilmesini sağlamıştır. Elde edilen kanıtlar COVID-19 aşularının güvenli olduğunu ve COVID-19'a karşı koruma sağladığını göstermektedir. Acil kullanım onayı almak için FDA'ya iki aşı için başvuru yapılmıştır. Bu iki aşının 700.000'den fazla kişinin katıldığı faz 3 klinik çalışmalarında, [Pfizer-BioNTech aşısının %95](#) ve [Moderna aşısının %94 etkili](#) olduğu tespit edilmiştir. COVID-19 aşuları her ne kadar mRNA aşularında kullanılan teknoloji kullanılarak geliştirilmiş olsa da, Pfizer-BioNTech ve Moderna tarafından geliştirilen aşular gibi aşular üzerinde on yıllardan beri çalışılmaktadır.

Efsane: COVID-19 aşuları aceleyle getirildi ve çok hızlı bir şekilde geliştirildi.

GERÇEK: COVID-19 aşısı geliştirme çalışmaları ve klinik deneyler eksiksiz bir şekilde tamamlanmıştır ve işlemleri sorunsuz hale getirmek için kullanılan stratejik bilimsel çabalar sayesinde çok daha etkili bir şekilde geliştirilebilmiştir.

Aşı geliştirme sürecinde hiçbir adım atlanmamıştır. Eşzamanlı deney aşamalarını yürütürken ortaya konan [stratejik çabalar](#) ve ayrıca zaman çizelgelerinin yoğunlaştırılmasına yardımcı olmak ya da belgelerin hazırlandığı veya inceleme için bekletildiği aylar süren süreçlerin ortadan kaldırılmasıyla işlem çok daha hızlı olmuştur. Buna ek olarak, aşı geliştirme süreci boyunca AstraZeneca, BioNTech, GlaxoSmithKline, Johnson & Johnson, Merck, Moderna, Novavax, Pfizer ve Sanofi CEO'ları dünyaya [tarihi bir söz](#) vererek ilk COVID-19 aşularının olası mevzuat dosyaları ve onayları üzerine çalışırken bilimsel sürecin bütünlüğünü koruyacakları üzerine hep birlikte mutabakata varmışlardır. FDA acil kullanım onayı için başvurusu yapılan ilk iki aşıda (Pfizer-BioNTech ve Moderna) Mesajcı RNA (mRNA) kullanılmıştır, yeni aşıda nasıl bir teknoloji kullanıldığı bilinmemektedir. Araştırmacılar mRNA üzerinde on yıllardan beri çalışmaktadır ve grip, Zika, kuduz ve sitomegalovirus (CMV) aşuları için mRNA aşuları kullanılarak erken evre klinik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. RNA biyolojisindeki ve kimyasındaki ve ayrıca dağıtım sistemlerindeki mevcut teknolojik gelişmeler mRNA kullanılarak üretilen bu COVID-19 aşularının güvenli ve etkili bir aşı olarak geliştirilmesini sağlamıştır.

Efsane: COVID-19 aşuları Ohio'da yaşayan herkes için zorunlu olacaktır.

GERÇEK: Ohio'da COVID-19 aşısı yaptırmak zorunlu olmayacaktır.

Ohio Eyaleti hiç kimse için COVID-19 aşısını zorunlu hale getirmeyecektir. Aşı tedariki herkese yetecek kadar arttıkça, aşı yaptırmak isteyen tüm Ohiolular için aşı erişilebilir durumda olacaktır.

Efsane: COVID-19 aşularından COVID-19 virüsü kapabilirsiniz.

Gerçek: COVID-19 aşularıyla size COVID-19 virüsü verilmeyecektir.

Şu anda Amerika Birleşik Devletlerinde üretilen COVID-19 aşularından hiçbirisinde COVID-19'a neden olan canlı virüs kullanılmamaktadır. Pfizer-BioNTech ve Moderna aşuları mesajcı ribonükleik asit veya mRNA aşılardır. (Daha ayrıntılı açıklama için aşağıya bakın.) COVID-19 aşularının amacı, bağışıklık sistemine COVID-19'a neden olan virüsü nasıl tanıyacağını ve bu virüsle nasıl mücadele edeceğini öğretmektir. Zaman zaman bu bağışıklık kazanma süreci, yorgunluk, baş ağrısı, enjeksiyon bölgesinde acı veya kızarıklık ve kas ve eklem ağrısı gibi yan etkilere neden olabilir. Bu semptomlar normaldir ve vücudun bağışıklık geliştirdiğini gösterir. Genel olarak aşıdan sonra vücudun bağışıklık geliştirmesi birkaç hafta sürebilir ve bazı aşuların iki doz yapılması gerekir. Bu da bir kişinin aşı yapılmadan hemen önce ya da aşı yapıldıktan hemen sonra COVID-19 kapabileceği ve hastalanabileceği anlamına gelir, çünkü aşının koruma sağlayabilmesi için belirli bir süre geçmesi gerekir. [COVID-19 aşularının nasıl işe yaradığı hakkında daha fazla bilgi edinin.](#)

Efsane: mRNA kullanan aşılarda DNA'mızı veya genetik yapımızı değiştirecek.

GERÇEK: mRNA aşısı yaptırmak DNA'nızı değiştirmez.

Mesajcı ribonükleik asit veya mRNA, bir insanın genetik yapısını (DNA) değiştiremez. COVID-19 aşısının mRNA'sı kesinlikle DNA'nızın bulunduğu hücre çekirdeğine giremez ve bu nedenle hiçbir şekilde DNA'nızı etkileyemez ya da değiştiremez. COVID-19 aşısındaki mRNA, en basit ifadeyle vücudumuz için bir talimatlar dizisi olarak tanımlanabilir, çünkü mRNA bağışıklık sisteminizin bu proteinin buraya ait olmadığını anlamasını sağlayan ve bir bağışıklık yanıtı geliştirip antikor üretmesini mümkün kılan zararsız bir "spayk protein" parçası verir. Esas olarak, mRNA kullanılan COVID-19 aşılı hücrelere nasıl antikor üreteceğini öğretmek için bir prototip kullanarak virüse karşı güvenli bir şekilde bağışıklık geliştirmek için vücudun doğal savunma mekanizmalarını kullanır. [COVID-19 mRNA aşılarının nasıl işe yaradığı hakkında daha fazla bilgi edinin.](#)

Efsane: COVID-19'dan dolayı hastalanıp iyileştirdiysem, COVID-19 aşısı yaptırmama gerek yok.

GERÇEK: COVID-19'dan dolayı hastalanıp iyileşen kişiler de aşıdan fayda sağlayabilir.

Bu hastalıkta, uzmanlar bir kişinin COVID-19'dan kurtulduktan sonra virüsten ne kadar süreyle korunabileceğini bilmemektedir. COVID-19'la ilişkili ciddi sağlık riski olduğu ve yeniden COVID-19 kapılabileceği için daha önce COVID-19 nedeniyle iyileşen kişilerin dahi COVID-19 aşısı yaptırmayı tavsiye edilebilir. . Enfeksiyonu atlattıktan sonra kazanılan bağışıklığa doğal bağışıklık adı verilir ve kişiden kişiye göre değişkenlik gösterir. Hem doğal bağışıklık hem de aşıyla kazanılan bağışıklık uzmanların hakkında daha fazla bilgi edinmeye çalıştığı önemli COVID-19 konularıdır ve federal Hastalık Kontrol ve Koruma Merkezleri (CDC) yeni kanıtlar buldukça halkı bilgilendirecektir.

Efsane: COVID-19 ciddi bir hastalık değil, bu nedenle aşı yaptırmam gerekmiyor.

GERÇEK: COVID-19 semptomlarının ciddiyeti büyük oranda değişkenlik gösterir ve aşı yaptırmak COVID-19 enfeksiyonundan korunmanıza yardımcı olabilir.

COVID-19 kapmış pek çok insan hastalığı hafif atlatsa da, bazı kişiler [siddetli bir hastalık](#) geçirebilir veya ölebilir. [Siddetli komplikasyonlar için yüksek risk grubunda](#) olmasanız dahi COVID-19'un sizi nasıl etkileyeceğini bilmenin hiçbir yolu yoktur. Ayrıca, COVID-19 kapıp hastalanırsanız, bu hastalığı ailenize ya da çevrenizdeki insanlara bulaştırabilirsiniz. COVID-19 aşısı hiçbir şekilde hastalanmadan vücudunuzun bir antikor yanıtı oluşturmasını mümkün kılar. [COVID-19 aşılarının nasıl işe yaradığı](#) hakkında daha fazla bilgi edinin.

Efsane: COVID-19 aşısı yaptıırırsanız, COVID-19 virüs testi sonucunuz pozitif çıkar.

GERÇEK: COVID-19 aşılı, COVID-19 virüs testlerinde sonucun pozitif çıkmasına neden olmaz.

Şu anda Amerika Birleşik Devletlerinde klinik çalışmalarda incelenen aşılarda, mevcut durumda enfeksiyon olup olmadığını görmek için kullanılan [virüs testlerinin](#) pozitif çıkmasına neden olmuyor. Vücudunuz bir bağışıklık yanıtı geliştirirse ki aşının amacı da budur, bazı [antikor testlerinde](#) sonucunuz pozitif çıkabilir. Antikor testleri daha önce enfeksiyon kapmış ve virüse karşı bir miktar korumanız olduğunu gösterebilir. Uzmanlar şu anda COVID-19 aşısının antikor test sonuçlarını nasıl etkileyebileceğini araştırmaktadır.

Efsane: Grip aşısı gibi başka aşılarda da COVID-19'a karşı koruma sağlar.

GERÇEK: Yalnızca özellikle COVID-19'a karşı koruma sağlamak için geliştirilmiş aşılarda sizi COVID-19'dan korur.

Grip, kızamık ya da başka hastalıklardan koruyan aşılarda sizi COVID-19'dan koruyamaz. Yalnızca FDA'dan onay aldıktan sonra sizi özel olarak COVID-19'dan korumak için geliştirilen aşılarda bu virüse karşı koruma sağlar. Grip aşısı sizi COVID-19'dan koruyamaz, ancak COVID-19 aşısı sizi hem influenzadan (grip) hem de COVID-19'dan koruyabilir.

Efsane: Herkes için yeterli aşı olmayacak.

GERÇEK: Aşı üretimi artmaya devam ettikçe, aşı yaptırmak isteyen herkes COVID-19'dan korunmak için aşı yaptırabilecek.

FDA Amerika Birleşik Devletlerinde belirli COVID-19 aşılarının kullanımını onayladıktan sonra, ilk başlarda sınırlı sayıda aşı mevcut olacak. Ohio Eyaleti, aşı yaptırmak isteyen herkes için aşılarda Ohio'ya varır varmaz kapsamlı bir şekilde herkesin erişimine sunacağına söz vermiştir. Bu zaman zarfında, aşı üretimi arttıkça ve çok sayıda kullanılabilir aşı piyasaya sürüldükçe, aşı yaptırmak isteyen tüm Ohio'lular aşı yaptırabilecektir.

Daha ayrıntılı bilgi için, coronavirus.ohio.gov adresini ziyaret edin.

Efsane: COVID-19 aşıları insanlara takip mikroçipleri yerleştirecek.

GERÇEK: Aşı enjeksiyonları takip mikroçipleri içermemektedir.

COVID-19 aşıları da dahil olmak üzere hiçbir aşı enjeksiyonu ya da burun spreyi mikroçip, nanoçip, RFID takip cihazı ya da herhangi bir şekilde vücudunuzu takip ya da kontrol edecek bir cihaz içermemektedir. Tıpkı başka sevkiyatların ya da teslimatların izlendiği gibi, aşı dozu sevkiyatları gönderildikçe ve tüm ülkede uygulandıkça takip edilecektir. Ancak, aşı enjeksiyonları ile Ohio halkına takip cihazları yerleştirileceği düşüncesi tamamen yanlıştır.

Efsane: COVID-19 aşıları kısırlığa ya da başka ciddi tıbbi sorunlara neden oluyor.

GERÇEK: Acil kullanım onayı için başvurusu yapılan hiçbir COVID-19 aşısında ciddi bir güvenlik sorunu gözlenmemiştir.

43.000'den fazla insanın katıldığı [Pfizer-BioNTech Faz 3 klinik çalışmada](#) ve 30.000 kişiden fazla insanın katıldığı [Moderna Faz 3 klinik çalışmada](#) hiçbir ciddi güvenlik sorunu gözlenmemiştir. En yaygın yan etkiler yorgunluk, baş ağrısı, enjeksiyon bölgesinde acı ve kızarıklık ve kas ve eklem ağrısıdır. Bu tür yan etkiler her ne kadar hoş olmasa da, vücudun COVID-19'a neden olan virüse karşı bağışıklık geliştirmek için düzgün bir şekilde yanıt verdiğini gösterir.

Efsane: Aşılar otizme neden oluyor.

GERÇEK: Aşılar otizme neden olmaz.

Uzun bir süredir dünya çapında gerçekleştirilen çalışmalar, [otizm ve aşı](#) arasında hiçbir bağlantı olmadığını göstermeye devam etmektedir.

COVID-19 aşılarına yönelik hangi bilgi kaynaklarının güvenilir olduğunu nasıl bilebilirim?

Hangi bilgi kaynaklarına güvenebileceğinizi bilmek zor olabilir. Maalesef internet COVID-19 aşıları hakkında tehlikeli şekilde yanlış bilgilerle dolu olabilir. Yapabileceğiniz en iyi şey kendinizi aşılar konusunda güvenilir bilgilerle eğitmektir. Hastalık Kontrol ve Koruma Merkezinin yayınladığı <https://www.cdc.gov/vaccines/vac-gen/evalwebs.htm> adresinden ulaşabileceğiniz makalede [güvenilir aşı bilgileri](#) için doğru kaynaklar hakkında daha fazla bilgi alabilirsiniz:

Kaynak: [Hastalık Kontrol ve Koruma Merkezleri \(CDC\)](#), [Maryland Tıbbi Sistemler Üniversitesi](#).

9 Aralık 2020 tarihinde oluşturulmuştur.

Daha fazla bilgi için, coronavirus.ohio.gov adresini ziyaret edin.

COVID-19 sorularınıza yanıt almak için, 1-833-4-ASK-ODH (1-833-427-5634) no'lu telefonu arayın.

Ruhsal sağlığınız fiziksel sağlığınız kadar önemlidir. Koronavirüs salgını nedeniyle siz veya bir yakınınız anksiyete yaşıyorsanız, yedi gün yirmi dört saat bu numaradan yardım alabilirsiniz. 1-800-720-9616 no'lu telefondan COVID-19 Danışma Hattını arayın.

Daha ayrıntılı bilgi için, coronavirus.ohio.gov adresini ziyaret edin.